

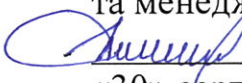
МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛІСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет економіки та менеджменту

Кафедра міжнародних економічних відносин та європейської інтеграції

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету економіки
та менеджменту

 Олександр ОПАЛОВ
«30» серпня 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«МЕТОДОЛОГІЯ, ОРГАНІЗАЦІЯ ТА ТЕХНОЛОГІЯ
НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ»

Рівень вищої освіти: *третій (освітньо-науковий)*

Галузь знань: *07 Управління та адміністрування*

Спеціальність: *073 Менеджмент*

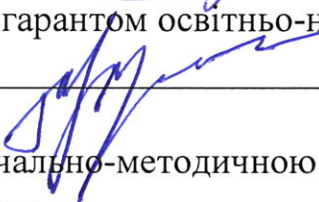
Освітня програма: *Менеджмент*

Житомир – 2024

Розробник: Зінчук Т.О., д-р екон. наук, професор.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри міжнародних економічних відносин та європейської інтеграції
Протокол № 2 від «28» серпня 2024 р.

Завідувач кафедри Тетяна ЗІНЧУК

Погоджено із гарантом освітньо-наукової програми «Менеджмент»
 Ірина КРАВЧУК

Схвалено навчально-методичною комісією факультету економіки та менеджменту

Протокол № 1 від 29.08.2024 р.

Голова НМК Оксана ПРОКОПЧУК

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма	заочна форма
Загальна кількість кредитів – 4 годин - 120 змстових модулів – 2	Галузь знань 07 «Управління та адміністрування»	Обов'язкова	
		Рік підготовки:	
	Спеціальність 073 «Менеджмент»	1-й	-
		Семестр	
		1-й	-
		Лекції	
	Рівень вищої освіти: <i>третій</i> (освітньо-науковий)	20 год.	-
		Практичні	
		20 год.	-
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
		80 год.	-
		Індивідуальні завдання:	
		-	-
Форма підсумкового контролю:			
залік			

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни «Методологія, організація та технологія наукових досліджень» - формування у здобувачів компетентностей з використання наукових методологічних і методичних принципів в сфері наукової, творчої професійної діяльності, освоєння теоретичних основ та методів наукового пізнання для ефективного проведення наукових досліджень, спрямованих на подальше удосконалення економічної науки і практики.

Основні завдання дисципліни: постійне оновлення теоретичних знань, збільшення обсягів наукової та науково-технічної інформації, розвиток здібностей до самостійної наукової творчої роботи, освоєння філософських та методологічних засад наукового пізнання та основних етапів науково-дослідних робіт, володіння методами і методологією теоретичних досліджень, вибір напрямку наукового дослідження, здійснення процесу пошуку, накопичення, обробки та оформлення результатів експериментальних наукових досліджень.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів таких компетентностей:

а) загальних (ЗК):

ЗК03. Здатність працювати в міжнародному контексті;

б) спеціальних/фахових (СК/ФК):

СК01. Здатність виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання у менеджменті і дотичних до нього міждисциплінарних напрямках.

Програмні результати навчання (РН):

РН05. Глибоко розуміти загальні принципи та методи управлінських наук, а також методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних дослідженнях у сфері менеджменту та у викладацькій практиці.

РН06. Планувати і виконувати наукові і прикладні дослідження з менеджменту та дотичних міждисциплінарних напрямів з використанням сучасних інструментів, критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми; складати пропозиції щодо фінансування досліджень та/або проєктів.

РН07. Здійснювати апробацію та впровадження результатів власних досліджень у сфері менеджменту.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен

знати:

- економічні закони, категорії та поняття;
- методи наукових досліджень;
- принципи наукових досліджень;
- методологічні засади наукової тематики;
- систему зв'язків між науковими методами.

вміти:

- обґрунтувати зростання ролі науки як продуктивної сили розвитку суспільства;
- використовувати методи наукових досліджень на основі об'єктивних економічних законів;
- методологічно обґрунтувати тему науково дослідження: мету, завдання, гіпотезу, об'єкт, предмет дослідження;
- сформулювати наукову новизну дослідження та забезпечити її достовірність за допомогою доказової бази;
- оформити результати впровадження наукового дослідження та визначити їх соціально-економічну ефективність;
- скласти наукову доповідь, підготувати статтю, тези за наслідками наукових досліджень.

3. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. *Основи наукознавства та основні методичні питання при вивченні економічних явищ*

Тема 1. Сутність наукового пізнання. Наука як система знань.

Предмет і сутність науки як сфери людської діяльності. Понятійний та категоріальний апарат, зміст та класифікація наук. Організація наукової діяльності в Україні.

Тема 2. Системний підхід при вивченні економічних явищ і процесів

Історичні основи виникнення теорії систем. Поняття системи. Сутність та принципи системного підходу. Системний аналіз економічних систем.

Тема 3. Планування та етапи проведення економічних досліджень

Науково-економічні дослідження, їх особливість та завдання. Вибір теми та реалізація досліджень. Процес висунення гіпотези щодо проведення наукового дослідження. Етапи проведення наукового дослідження. Система економічних показників.

Тема 4. Основи методології наукових досліджень

Об'єктивна необхідність наукових досліджень на сучасному етапі розвитку економіки. Виникнення економічної теорії та основні етапи розвитку. Сучасні напрямки і школи економічної теорії. Види і класифікація економічних наук. Загальні проблеми розвитку економічної науки на сучасному етапі. Методи економічного дослідження. Встановлення зв'язку між економічною наукою та економічною ідеологією.

Змістовий модуль 2. *Система економічних методів наукових досліджень*

Тема 5. Історичний, статистико-економічний, монографічний методи наукового дослідження

Необхідність пізнання економічних явищ. Загальна класифікація методів економічного дослідження. Характеристика всезагальних методів.

Тема 6. Окремі методи наукового дослідження (експериментальний, розрахунково-конструктивний, балансовий, абстрактно-логічний)

Наукове пізнання. Рівні наукового пізнання. Рівні емпіричного економічного дослідження та їх аналіз. Специфічні методи економічних досліджень.

Тема 7. Математичний метод в економічних дослідженнях

Формалізація і математизація. Впровадження математичного методу в економічну науку. Використання математичних методів у дослідженнях. Сутність, завдання та цілі економетрики.

Тема 8. Методи прогнозування в науковому дослідженні.

Завдання і принципи прогнозування. Методи науково-технічного прогнозування: класифікація методів прогнозування, екстраполяційні методи прогнозування, статистичні методи, експертні методи. Класифікації економічних прогнозів.

4. Структура навчальної дисципліни

Структура курсу	Кількість годин			
	Денна форма			
	Всього	у тому числі		
		Лекції	Практичні	Самост. робота
1	2	3	4	6
Змістовий модуль 1. Основи наукознавства та основні методичні питання при вивченні економічних явищ				
Тема 1. Сутність наукового пізнання. Наука як система знань.	18	4	4	10
Тема 2. Системний підхід при вивченні економічних явищ і процесів.	14	2	2	10
Тема 3. Планування та етапи проведення економічних досліджень.	14	2	2	10
Тема 4. Основи методології та наукових досліджень.	14	2	2	10
Разом за змістовним модулем 1	60	10	10	40
Тема 5. Історичний, статистико-економічний, монографічний методи наукового дослідження.	14	2	2	10
Тема 6. Експериментальний, розрахунково-конструктивний, балансовий, абстрактно-логічний методи наукового дослідження.	18	4	4	10
Тема 7. Математичний метод в економічному дослідженні.	14	2	2	10
Тема 8. Методи прогнозування в науковому дослідженні.	14	2	2	10
Разом за змістовним модулем 2	60	10	10	40
Усього годин	120	20	20	80

5. Теми практичних/лабораторних занять

Назва теми та план заняття	Кількість годин
	Денна форма
Змістовий модуль 1. Основи наукознавства та основні методичні питання при вивченні економічних явищ	
Тема 1. Сутність наукового пізнання. Наука як система знань. Тема 2. Системний підхід при вивченні економічних явищ і процесів. Еволюція розвитку науки та основні чинники впливу на кваліфікацію вченого. Підготовка наукових кадрів в країнах-членах ЄС та інших розвинених країнах світу. Особливості підготовки наукових кадрів в Україні. Економічна система. Економічний і факторний аналіз. Виявлення впливу окремих факторів на результати діяльності підприємств. Вибіркове опитування за запропонованими питаннями. Вирішення тестових завдань. Розв'язання практичних завдань.	4
Тема 3. Планування та етапи проведення економічних досліджень.	4

<p>Планування економічних досліджень: формулювання теми дослідження, постановка мети, визначення об'єкта та предмета економічного дослідження, формування гіпотези та постановка завдання дослідження, одиниці спостереження, план та етапи наукового дослідження, система економічних показників. <i>Вибіркове опитування за запропонованими питаннями. Вирішення тестових завдань. Розв'язання практичних завдань.</i></p>	
<p><i>Тема 4. Основи методології та наукових досліджень.</i> Основні школи економічної методології (англійська та французька політекономія; марксистська, маржиналістська, кембриджська) та виявлення їх характерних рис. Сучасні методологічні напрями в економічній науці. Встановлення зв'язку між економічною наукою та економічною ідеологією. Трансформація науки в ідеологію у сфері економічних знань. <i>Вибіркове опитування за запропонованими питаннями. Вирішення тестових завдань. Розв'язання практичних завдань.</i></p>	2
<p><i>Тема 5. Історичний, статистико-економічний, монографічний методи наукового дослідження.</i> Класифікація методів економічних досліджень: наукові і ненаукові дослідження. Всезагальні, загальні та спеціальні методи. Логічні і нелогічні методи. Теоретичні та емпіричні методи економічних досліджень. Інтерпретація понять в економічних дослідженнях. Визначення ролі і місця електронних джерел в історичних дослідженнях господарських та управлінських процесах. Доведення перспективності економічної компаративістики: основні галузі знань. Технологія використання економічних групувань та порівнянь. Здійснення регресійно-кореляційного аналізу. Дисперсійний аналіз. Прийоми статистично-економічного методу при прогнозуванні суспільних явищ. Технології використання прийомів монографічного методу при прогнозуванні суспільних явищ. <i>Вибіркове опитування за запропонованими питаннями. Вирішення тестових завдань. Розв'язання практичних завдань.</i></p>	4
<p><i>Тема 6. Експериментальний, розрахунково-конструктивний, балансовий, абстрактно-логічний методи наукового дослідження.</i> Наукове пізнання. Рівні наукового пізнання. Методи емпіричного економічного дослідження та їх аналіз. Специфічні методи економічних досліджень. <i>Вибіркове опитування за запропонованими питаннями. Вирішення тестових завдань. Розв'язання практичних завдань</i></p>	2
<p><i>Тема 7. Математичний метод в економічному дослідженні.</i> Технології використання прийомів експериментального методу при прогнозуванні суспільних явищ. Використання сукупних прийомів розрахунково-конструктивного, балансового та абстрактно-логічного методу. Визначення шляхів впровадження математичного методу в економічну науку (формалізація та математизація). Технологія використання сучасного методу економічного експерименту. <i>Вибіркове опитування за запропонованими питаннями. Вирішення тестових завдань. Розв'язання практичних завдань</i></p>	2
<p><i>Тема 8. Методи прогнозування в науковому дослідженні.</i> Класифікація методів наукового прогнозування. Методи екстраполяції в науковому прогнозуванні. Параметричні методи наукового</p>	2

прогнозування. Експертні методи та їх різновид у науковому прогнозуванні. <i>Вибіркове опитування за запропонованими питаннями. Вирішення тестових завдань. Розв'язання практичних завдань</i>	
Всього	20

6. Самостійна робота

Назва теми та види завдань	Кількість годин
	Денна форма
<i>Змістовий модуль 1. Основи наукознавства та основні методичні питання при вивченні економічних явищ</i>	
<i>Тема 1. Специфіка економічної науки. Позитивна та нормативна економічна наука. Економічні науки. Економічна антропологія. Модель людини у класичній політекономії. Сучасна модель «економічної людини». Економічна реальність і економічні факти. Ідеологія і факти в економічному пізнанні.</i> Вид роботи: есе, доповідь, усне обговорення.	10
<i>Тема 2. Категоріальний апарат тематики дослідження. Загальні поняття системи. Економічна система. Системний підхід при вивченні економічних явищ та процесів. Підготовка інформації до наукового дослідження.</i> Вид роботи: есе, доповідь, усне обговорення	10
<i>Тема 3. Формування та обґрунтування плану наукового дослідження (вибір та формулювання теми, перелік розділів теми, методика виконання роботи, етапи дослідження, місце дослідження, результати дослідження). Гіпотеза як концепція наукового дослідження. Конструювання наукової новизни дослідження. Програми та плани наукових досліджень.</i> Вид роботи: есе, доповідь, усне обговорення	10
<i>Тема 4. Метод і методологія за темою наукового дослідження. Цілі і завдання методології. Вибір методології. Основні типи і рівні методології. Філософія як всезагальна методологія всіх наук. Загальнонаукова та спеціальна методологія. Базові методологічні концепції в філософії та науці. Концепція наукових революцій Т.Куна, Концепція дослідницьких програм І.Лакатоса. Методологічна програма Карла Поппера.</i> Вид роботи: есе, доповідь, усне обговорення	10
<i>Тема 5. Історичний, статистико-економічний, монографічний методи наукового дослідження.</i> Типологія та критерії економічних методів пізнання. Основні вимоги до наукового методу: строгість, однозначність, ефективність, простота (економічність), евристичність (здатність привносити нові результати). Види ненаукового економічного пізнання (релігійні, містичні, ілюзорні. Ідеологічні та інші). Напрями використання історичного методу дослідження. Функції історичного методу. Основні історичні школи в економічній методології. Еволюційний метод у розвитку уявлень про природу та суспільство. Вид роботи: есе, доповідь, усне обговорення	10
<i>Тема 6. Спостереження та експеримент в економічних дослідженнях.</i> Економічний моніторинг як засіб економічного дослідження. Поняття економічного експерименту. Цілі та завдання економічного	10

експерименту та основні типи економічних експериментів. Експеримент в соціальних дослідженнях. Історія економічного експериментування. Міждисциплінарні експерименти та їх використання в економічних дослідженнях. Вид роботи: есе, доповідь, усне обговорення	
<i>Тема 7. Математизація економіки в XXI столітті. Етапи формалізації наукових знань.</i> Методи математизації (метрична та неметрична). Математичний метод в історії економічної думки. Шляхи розвитку математичних методів в сучасних економічних дослідженнях. Економетрика, її цілі та завдання. Математичний експеримент. Недоліки та переваги математичних методів. Критика математичного методу в економічній науці. Вид роботи: есе, доповідь, усне обговорення	10
<i>Тема 8. Прогноз в системі управління. Основні завдання прогнозування.</i> Принципи науково-технічного програмування. Характеристика методів прогнозування управлінських рішень, корисного ефекту і елементів витрат за об'єктами: нормативний, експериментальний, параметричний, екстраполяції, індексний, експертний, оцінка технічних стратегій, функціональний, комбінований. Логічні формули процесів вироблення інформації про майбутнє. Вид роботи: есе, доповідь, усне обговорення	10
Всього	80

7. Методи навчання

Вербальні методи навчання: пояснення, розповідь, бесіда, дискусія, робота студентів з навчальною літературою та джерелами, лекційний метод. Наочні методи навчання: ілюстрування (зображення, наочне пояснення), демонстрування (показ).

Методи навчання: кейс-метод (аналіз економічних систем, категоріальних апаратів, командна робота з розробки проєктних заявок); інтерактивні методи (дискусійна взаємодія здобувачів при розв'язанні практичних завдань, тестів); репродуктивний (повторювання та закріплення основних засад наукових досліджень, розв'язання завдань, вправ); проблемний метод (активізація мислення у пошуку відповідей на проблему або питання).

8. Форми контролю і методи оцінювання

Періодичний контроль (контрольна робота за змістовним модулем) здійснюється у формі письмових тестових завдань після завершення вивчення навчального матеріалу кожного змістовного модуля.

Підсумковий контроль у формі заліку проводиться для всіх без винятку здобувачів вищої освіти (незалежно від сумарної кількості балів, отриманих за результатами поточного та періодичного контролю за семестр). До підсумкового контролю з навчальної дисципліни допускаються здобувачі вищої освіти, які виконали всі види індивідуальних завдань та обов'язкових робіт, передбачених робочою програмою. Максимальна кількість балів за підсумковий контроль становить 20 балів. Підсумковий контроль проводиться у формі письмових відповідей на теоретичні питання.

Загальна підсумкова оцінка (сума балів) з навчальної дисципліни, складається з оцінки поточного та періодичного контролю результатів навчання впродовж семестру та оцінки результатів навчання при проведенні контрольних заходів під час підсумкового контролю. Максимальну кількість балів за поточний та періодичний контроль і під час підсумкового контролю визначає викладач, про що вказує у робочій програмі навчальної дисципліни.

9. Питання для підсумкового контролю

1. Передумови розвитку науки та зростання інтелекту людини.
2. Сутність науки та наукового пізнання.
3. Наука як система понять і категорій: історичні витоки.
4. Предмет науки. Наука в контексті економічних (екологічних, соціальних) досліджень.
5. Знання як результат пізнання дійсності.
6. Форми наукового пізнання: ідея, наукова ідея, проблема, гіпотеза.
7. Зміст поняття. Понятійний та категоріальний апарат. Риси та відмінності. Навести приклади.
8. Структура формування теорії. Відобразити схематично.
9. Структура організації НДР в Україні. Основні суб'єкти наукової діяльності.
10. Система та її характерні риси. Приклади систем відповідно до галузі знань.
11. Система як завершений метод практичної діяльності.
12. Структура системи. Навести приклади залежно від галузі дослідження.
13. Системний підхід та системний аналіз в галузевому середовищі.
14. Завдання системного підходу: навести приклади за галузевим принципом.
15. Аналіз як інструмент дослідження.
16. Системний аналіз та його особливості.
17. Економічний аналіз господарської діяльності підприємства: необхідність використання, методологічні принципи.
18. Мета та зміст економічного аналізу. Навести приклади.
19. Предмет, об'єкти та суб'єкти економічного аналізу.
20. Фактори та факторний аналіз.
21. Класифікація факторів за різними ознаками.
22. Значення природно-кліматичних факторів в наукових (галузевих) дослідженнях.
23. Значення виробничо-економічних факторів в наукових (галузевих) дослідженнях.
24. Значення соціально-економічних факторів в наукових (галузевих) дослідженнях.
25. Основні і другорядні фактор: оцінка їх впливу на результат.
26. Внутрішні та зовнішні фактори: оцінка їх впливу на результат.
27. Кількісні та якісні фактори: оцінка їх впливу на результат.

28. Об'єктивні та суб'єктивні фактор: оцінка їх впливу на результат.
29. Екстенсивні та інтенсивні фактори: оцінка їх впливу на результат.
30. Основні завдання, що вирішуються в процесі проведення наукових досліджень (за галузевим принципом).
31. Об'єкт та предмет дослідження (за галузевим принципом). Сформулювати та обґрунтувати.
32. Гіпотеза та її стадії (за темою дослідження).
33. Загальні і часткові гіпотези: навести приклади за темою дослідження
34. Етапи наукового дослідження (за вказаною тематикою).
35. Мета та завдання наукового дослідження (за відповідною темою дослідження).
36. Система економічних показників: сутність, використання за галузевим принципом відповідно до теми дослідження.
37. Натуральні та вартісні показники: особливості розрахунку і аналізу в процесі наукового дослідження в залежності від галузі знань.
38. Передумови економічного зростання на основі інноваційного розвитку.
39. Науково-технічний, промисловий та аграрний потенціал України: стан, проблеми і перспективи розвитку.
40. Сучасні напрями і школи економічної теорії. Теоретичні джерела науки за галузевим принципом.
41. Інституціоналізм як сучасний напрям розвитку економічної теорії. Міжнародний інституціоналізм в сфері продовольчої безпеки та інших залежно від тематики дослідження.
42. Види та класифікації наук (економічних, соціальних, природничих, прикладних, ветеринарних тощо).
43. Наукові принципи та їх характеристика (за галузями знань).
44. Групи економічних наук та їх прикладний характер.
45. Напрями розвитку науки і техніки в Україні: європейські перспективи.
46. Глобальні проблеми та напрями їх вирішення в контексті Цілей сталого розвитку.
47. Концепція сталого розвитку: інноваційний підхід до вирішення галузевих проблем.
48. Сучасні напрями економічних (природничих, соціальних, техніко-інженерних) досліджень.
49. Методологія наукового дослідження: поняття та значення терміну. Використання відповідно до галузі знань.
50. Основні завдання економічної методології.
51. Метод та методи: сутність та особливості застосування за галузевим принципом.
52. Групування загальних методів пізнання в залежності від емпіричного і теоретичного рівнів.
53. Особливості використання в наукових дослідженнях історичного методу дослідження (за галуззю знань).

54. Особливості використання статистико-економічного метода в наукових дослідженнях (за галуззю знань).

55. Особливості використання методу математичного моделювання (за галузевим принципом).

56. Особливості використання монографічного метода дослідження (за галуззю знань).

57. Основні методи дослідження, що використовуються в природничих науках (навести приклади).

58. Основні методи наукового дослідження, які використовуються в технічних науках.

59. Основні методи наукового дослідження, що використовуються в ветеринарній науці.

60. Класифікація методів економічного дослідження. Методи емпіричного дослідження.

61. Методи прогнозування в наукових дослідженнях (за галуззю знань).

62. Методи науково-технічного прогнозування.

63. Класифікація методів прогнозування.

64. Екстраполяційні методи прогнозування.

65. Експертні методи.

10. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Поточний та періодичний контроль								Виконання самостійно го завдання	Підсумковий контроль (залік)	Сума балів
ЗМ 1				ЗМ 2						
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8			
5	5	5	5	5	5	5	5			
Контрольна робота за ЗМ 1 - 5				Контрольна робота за ЗМ 2 - 5				10	40	100

Шкала оцінювання: національна та шкала університету

Сума балів за шкалою університету (за всі види освітньої діяльності)	Оцінка за національною шкалою	
	для екзамену, диференційованого заліку, курсового проекту (роботи) практики	для заліку
90-100	Відмінно	Зараховано
75-89	Добре	
60-74	Задовільно	
менше 60	Незадовільно	Не зараховано

11. Рекомендована література

Основна література

1. Антошкіна Л. І., Стеченко Д. М. Методологія економічних досліджень: підручник. Київ: Знання, 2015. 311 с.

2. Бориченко К. В., Гудзь А. О., Панфілов О. Є. *Методологія та організація наукових досліджень: навч. - метод. посіб.* Одеса: Фенікс, 2022. 48 с. <https://doi.org/10.32837/11300.22511>.
3. Гальченко С. І., Силка О. З. *Основи наукових досліджень: навч.-метод. посібник.* Черкаси: АММО, 2015. 93 с.
4. Дранус Л. С., Стоян О. Ю. *Методичні рекомендації з дисципліни «Методологія наукових досліджень» для студентів спец. 073 «Менеджмент»: методичні рекомендації.* Миколаїв: Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2021. 48 с.
5. Данильян О. Г., Дзьобань О. П. *Методологія наукових досліджень: підручник.* Харків: Право, 2019. 368 с.
6. Данильян О. Г., Дзьобань О. П. *Методологія наукових досліджень: 2-ге вид., переробл. і доповн. - Харків: Право, 2023. 488 с.*
7. Дзьобань О. П. *Методологія, організація та технологія наукових досліджень: навч. посіб. для аспірантів.* ДНУ «Ін-т інформації, безпеки і права Нац. академії прав. наук України». Київ, Одеса: Фенікс, 2025. 284 с.
8. Євтушенко М., Хижняк М. *Методологія та організація наукових досліджень: навч. посіб.* Київ: ЦУЛ, 2019. 350 с.
9. Зарицька Н. *Методологія наукових досліджень як необхідний елемент інтелектуального економічного потенціалу сучасних науковців. Економіка та суспільство.* 2023. № 52. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-52-25>
10. Конверський А. *Основи методології та організації наукових досліджень.* Київ: ЦУЛ, 2019. 352 с.
11. Конопельник О. І., Фтомин Н. Є. *Основи наукових досліджень: навч.-метод. посіб. / за заг. ред. Я. М. Чорнодольського.* Львів: ЛНУ ім. Івана Франка, 2025. 200 с.
12. Корягін М. В., Чік М. Ю. *Основи наукових досліджень: навч. посіб.* Київ: Алерта, 2019, 492 с.
13. Медвідь В. Ю., Данько Ю. І., Коблянська І. І. *Методологія та організація наукових досліджень (у структурно-логічних схемах і таблицях): навч. посіб.* Суми: СНАУ, 2020. 220 с. URL: https://agro.snau.edu.ua/wpcontent/uploads/2020/11/20201113_100711.pdf
14. *Методологічне та інструментальне забезпечення наукових досліджень: навч. посіб. / В. Г. Бодров та ін.; Ун-т держав. фіскал. служби України; за заг. ред. О. А. Шевчука.* Ірпінь: ВПЦ УДФСУ, 2020. 324 с.
15. *Методологія наукових досліджень: навч. посіб. за ред. В. П. Горина.* Тернопіль: ФОП Осадца Ю. В., 2023. 170 с.
16. *Методологія та організація наукових досліджень: навч. посіб. / І. С. Добронравова та ін.; за ред. І. С. Добронравової (ч.1), О. В. Руденко (ч.2).* Київ: ВПЦ «Київський університет», 2018. 607 с. URL: <http://www.philsci.univ.kiev.ua/biblio/Methodol.pdf>
17. Нікіфоров П. О. *Морально-етичний дискурс в економічних дослідженнях як об'єктивна вимога розвитку науки. Економічний та*

управлінський потенціал соціалізації економіки: монографія / за ред. З. І. Галушка. Чернівці: Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича, 2020. С.106-112.

18. Руденко В.М., Руденко Н.М. Основи наукових досліджень: навч. посіб. Київ: Конкор, 2025. 228 с.

19. Штанько В. І. Філософія і методологія науки: підручник для аспірантів всіх спеціальностей. Харків: ХНУРЕ, 2017. 180 с. URL: <https://openarchive.nure.ua/items/8dbc1f7e-6c9b-42ec-b23c-0e07d18a969c>

Допоміжна література

1. Бабух І. Б. Актуальність та специфіка сучасної методології наукових досліджень. *Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки*. 2023. №3 (318), С. 291-294.

2. Веклич О. Концептуальна модель платежів за екосистемні блага: науковий пошук нових інструментів екологічної компенсації у повоєнний період. *Економіка України*. 2023. №66(3 (736)). С. 73–90.

3. Геєць В. До питання теорії і практики політики соціальної якості в повоєнній Україні. *Економіка України*. 2023. №66(4 (737)). С. 3–22. <https://doi.org/10.15407/economyukr.2023.04.003>

4. Дударев І. М., Кузьмін О.В. Практикум з методології наукових досліджень: навч. посіб. Київ: Олді+, 2023. 278 с.

5. Зінчук Т.О., Ткачук О.В. Концептуальний підхід до формування експортно-імпоротної кон'юнктури ринку лікарсько-рослинної сировини. *Агросвіт*. 2024. № 18. С. 29–38.

6. Зінчук Т. О., Абрамова І.В. Концептуалізація сталості територіальних громад (на прикладі декомпозиційної моделі). *Економічні горизонти*. 2023. № 4(26). С. 57–65.

7. Зінчук Т., Потапенко Р. Формування адаптивної моделі управління ринком агротехніки: теоретико-методологічні засади. *Агросвіт*. 2025. № 17. С. 68-76. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6792.2025.17>

8. Кошелєв О. Проведення ділових ігор при вивченні курсу: Основи наукових досліджень. *Молодь і ринок*. 2014. № 11. С. 44-49.

9. Культенко В. П., Радівільська О. О. Особливості методології наукового пізнання. *Гілея: науковий вісник*. 2020. №152. С.188–190.

10. Мажара Г. Музалевська А. Моделювання фінансової стійкості підприємства на основі баз даних відкритих джерел за допомогою методів application programming interface і python. *Економіка України*. 2024. №67(5(750)). С. 68–77.

11. Мокій А., Небрат В., Король М., Флейчук М. Трансформаційні процеси в Україні в повоєнний період: міждисциплінарні оцінки. *Економіка України*. 2023. № 66(1(734)). С. 74–88. URL: <https://nasu-periodicals.org.ua/index.php/economyukr/article/view/2023-01-5>

12. Никифорок О.І., Ляшенко О.Ф. Підходи до оптимізації процедур аналізу регуляторного впливу: світовий досвід та реалії України. *Економіка і прогнозування*. 2021. №1. С. 71-87.
13. Нікіфоров П., Бабух І. Методологія наукових досліджень як особлива галузь економічної науки: сучасне розуміння та нові підходи. *Mechanism of an Economic Regulation*. 2023. № 3 (101). С. 73-77.
14. Підходи до класового аналізу / за ред. Е. О. Райта; переклад з англ. О. Симончук. Київ: Інститут соціології НАН України. Київ, 2019. 287 с.
15. Попадинець Н., Олексюк Г. Інструменти смарт-економіки: теоретичний і практичний підходи. *Економіка України*. 2024. №67(12 (757)). С. 67–84.
16. Тарасевич В. До теоретичного розуміння смарт-економіки. *Економіка України*. 2024. №67(10 (755)). С. 92–112.
17. Тарасевич В. Діяльнісна знаннево-інформаційна теорія цінності: концептуальна і чуттєво-емоційна теоретичні моделі. *Економіка України*. 2024. № 67(2(747)). С. 32–46.
18. Хаустов В. Бренди у сфері інтелектуальної власності. *Економіка України*. 2023. № 66(5(738)). С. 3–22.

Електронні інформаційні ресурси

1. Eurostat. URL: <https://ec.europa.eu/eurostat/web/main/home>
2. Faostat URL: <https://www.fao.org/home/en/>
3. MANAGEMENT. COM. UA. URL: <https://www.management.com.ua/?lang>
4. Trade Map. URL: <https://www.trademap.org/Index.aspx>
5. Академічний словник української мови. URL: <http://sum.in.ua/s/ghlosarij>
6. Державна служба статистики України. URL: <https://ukrstat.gov.ua/>
7. Державне агентство лісових ресурсів України. URL: <https://forest.gov.ua/>
8. Еразмус+ – Програма Європейського Союзу у сфері освіти, професійної підготовки, молоді та спорту. URL: <https://erasmusplus.org.ua>
9. Екодія. URL: <https://ecoaction.org.ua/>
10. Інституційний репозитарій Поліського національного університету (наукові статті, автореферати дисертацій та дисертації, навчальні матеріали, студентські роботи, матеріали конференцій, патенти, комп'ютерні програми, статистичні матеріали, навчальні об'єкти, наукові звіти). URL: <http://ir.polissiauniver.edu.ua/>
11. Національний фонд досліджень України. URL: <https://nrfu.org.ua/>
12. Офіс Горизонт Європа в Україні URL: <https://horizon-europe.org.ua/uk/home/>
13. Урядовий портал URL: <https://www.kmu.gov.ua/>